

Vedrana Grisogono Nemeš

Franc

Igra o umetni inteligenci

OSEBE

JACINTA, tridesetletnica

VIDA, štiridesetletnica

AGATA, šestdesetletnica

FRANC, robot z videzom petindvajsetletnika

Igra se dogaja v današnjem času.

Minimalistično opremljena sejna soba v višjem nadstropju stolpnice. Skozi zastekljeno steno se vidi nočna panorama mesta.

Pri dolgi konferenčni mizi sedijo poslovne ženske, Vida, Agata in Jacinta. Pred vsako je odprt prenosnik. Vida je v hlačnem kostimu, Agata v klasičnem črnem, s krilom čez kolena, medtem ko Jacinta, najbolj umetelna od njih, spominja na barbiko v barvitem kompletu s pretirano kratkim krilom in vrtoglavo visokimi petami. Vida in Agata imata strogo spete lase, Jacintini so razpuščeni, skodrani in skuštrani. Vsaka strmi v svoj računalnik. Vstopi športno oblečeni postavni Franc, ki se na prvi pogled v ničemer ne razlikuje od moškega iz krvi in mesa. Na pladnju prinaša tri kozarce, spretno in hitro streže pijačo.

AGATA: Hvala, Franc.

FRANC: Ni za kaj. Prijeten kolegij vam želim.

Franc neslišno odide. Agata se prijazno ozre za njim, nato hladno pogleda kolegici.

AGATA: Vidve pa nič.

Vida jo začudeno pogleda in privzdigne obrvi.

VIDA: Prosim?

AGATA: Spodobi se, da se mu zahvalimo.

VIDA (*ironično*): Se mogoče pralnemu ali pomivalnemu stroju zahvaljujemo za opravljeno delo?

JACINTA: Ta je pa dobra! (*Jacinta se umetelno zasmeje.*)

Agata vstane in zapusti prostor. Jacinta zmajuje z glavo.

JACINTA: Kaj je z njo? Nima nobenega smisla za humor!

VIDA (*presenečeno*): Kam je šla?

Jacinta skomigne.

VIDA: Se ti ne zdi, da se Agata zadnje čase čudno vede?

JACINTA (*sarkastično*): Zadnje čase? Že od nekdaj je takšna.

VIDA: Kakšna?

JACINTA: Ja, čudaška.

Vida nestrpno pogleduje proti vratom.

VIDA: Kaj pa dela?

JACINTA: Grem pogledat?

VIDA: Pusti.

JACINTA: Najbrž se je šla pogovoriti s Francem. Vede se, kot da bi bila zatreskana vanj.

Vida zamišljeno srka sok.

VIDA: Ti to resno?

JACINTA: Kaj nisi opazila? Že od nekdanj ima poseben odnos z njim. Nikoli ga ni dojemala kot produkt.

VIDA: Kaj pa vem. Zdi se mi, da se nikakor ne more sprijazniti z dejstvom, da ima naš izdelek hibo.

JACINTA: Meni se zdi popoln. Ne vidim, kaj bi bilo z njim narobe. (*Zavzdihne.*) Lep je kot Apolon. Strašansko seksi.

VIDA: Narobe je to, da se Franc slabo prodaja.

JACINTA: Sredi recesije smo, logično je, da prodaja pade.

VIDA: Zakaj potemtakem gre Francka za med? Poglej tabelo 131/5c.

Strmita vsaka v svoj zaslon.

JACINTA: Moški kupci imajo večjo kupno moč. Pa tudi manj predsodkov, ko gre za nabavo sodobnih tehničnih pripomočkov. Zato je Francka bolj iskana igrača od Franca.

VIDA: Kako lahko naš vrhunski proizvod umetne inteligence primerjaš z igračo? Pljuvaš v lastno skledo.

JACINTA: Pa kaj si tako občutljiva? Saj je konec koncev samo igrača za odrasle.

Skoraj neopazno vstopi Agata in se usede.

VIDA: Hobot! V tujini ga poljudno imenujejo hobot, kar je skovanka od homo in robot. Ne vem, zakaj se pri nas ta termin ni uveljavil. Smo res nerazgledani ali kaj?

AGATA: Saj smo poskušali s to tujko, pa so se nam ljudje smejali, češ da preveč spominja na hobotničinega samca. Pa še Francko so prekrstili v hobotnico! Izraz preprosto ni v duhu našega jezika.

JACINTA: Jezikoslovci ste ga, ljuba moja Agata, poslovenili in oklicali za člobota, a tudi to se ni prijelo. Zdaj pa končno imamo robofrenda Franca!

AGATA: Robofrend! Odvratna tujka!

VIDA: Dobro. Pustimo zdaj to. Raje se osredotočimo na številke. Graf 10/d-3. Ni dvoma, da so moški kupci precej zadovoljni s performancami robofrendice Francke. Celó 44 odstotkov jih je zelo zadovoljnih. To so letošnji podatki. Občutno boljši kot lanski. Med pandemijo je prodaja robofrendic švignila v nebo, pa tudi njihova izposoja podira rekorde. Kar dar so osamljeni in depresivni, ljudje potrebujejo družbo in oporo. Stroj je pač zanesljivejši od sočloveka. Celó država se zanima za nakup dvesto kosov Franck.

JACINTA (*posmehljivo*): Kaj bo država z njimi? Bo odprla javno hišo?

AGATA (*zviška*): Kaj ne veš? Razdelila jih bo centrom za socialno delo v območjih, kjer je veliko družinskega nasilja. Da se bodo nasilneži raje znašali nad Franckami kot nad svojimi ženami. To se mi zdi moralno vprašljivo, saj spodbuja agresijo. Take pogodbe ne smemo skleniti.

VIDA: To bi bila diskriminacija kupcev, zaradi katere lahko fašemo prijavo potrošniškega sveta. Ni naša naloga, da se zmrdujemo nad motivi naših kupcev, zlasti če s tem varujemo življenje. Ta posel z državo bo za nas zelo dobičkonosen. Predvsem zato, ker bo država plačala servisiranje in nadomestne dele za poškodovane Francke. In to nanese kar precej. V enem letu skoraj toliko kot sto kosov novih Franck.

AGATA (*ogorčeno*): Namesto da bi nasilneže spravili za zapahe, jim dajejo potuho in davkoplačevalski denar zapravljajo za popravila robofrendic. To ni fer.

VIDA: Fer ali ne, Francka je uspešnica, Franc pa polomija.

JACINTA: Država bi ravno tako lahko kupila nekaj sto kosov Francev in olajšala življenje samohranilkam in drugim socialno ogroženim ženskam brez partnerja.

VIDA: Ta ideja še ni politično dozorela in me ne moremo nič. Toda napočil je čas, da se soočimo z dejstvi in ugotovimo, kaj je narobe s Francem.

JACINTA: Kaj pa mu dejansko manjka?

VIDA: Poglejte tabelo 11/z-08. Zadovoljstvo uporabnic s Francem.

Agata in Jacinta mrzlično premikata miški.

JACINTA: Vidim, ja.

VIDA: Zadovoljnih je 10,643 odstotka uporabnic. In krivulja strmo pada.

AGATA: Katastrofalno, ja.

JACINTA: To je zato, ker smo ženske bolj zahtevne in sofisticirane pri rabi robofrenda. Moški so preprostejši, saj Francko uporabljajo predvsem kot kuharico, čistilko in partnerko za tek.

VIDA: Imaš prav, moška raba robofrenda je bolj profilirana in omejena kot ženska. Zanimivo je, da si seks deli šele sedmo mesto skupaj s plesom.

AGATA: Zdi se mi čudno, da je seks tako nizko pri moških prioritetah.

JACINTA: Nič nenavadnega, če spremljaš okoljske raziskave.

AGATA: Kaj ima okolje s tem?

JACINTA: Onesnaženost okolja je močno oklestila tako moško plodnost kot spolni nagon.

AGATA: Jaz se bolj nagibam k mnenju, da moškost ubija nasičenost s pornografijo. Preveč je nagnusnosti, izumetničenosti in konzumerizma v sodobni industriji seksa, zato se moški počasi, a zanesljivo vračajo k tradicionalnim vrednotam in arhetipskemu dožemanju ženske.

VIDA: Ja, predvsem k mitu slovenske matere.

JACINTA: Pa kaj tu nekaj filozofirata! Se vama zdi prav, da nas v tretjem tisočletju spet potiskajo za štedilnik? Si katera od vaju želi biti v črno ode-ta, nagubana, zgarana, napol lačna, a vselej razumevajoča mati?

VIDA: Francko smo načrtno oglaševali s sloganom *Bolj navihana kot sestra, bolj seksi kot žena in manj tečna kot mama!* in se je obneslo. Omemba matere je vsekakor dodana vrednost. Slovenski moški so konservativni in, ne glede na premoženje, varčni. Francko smo jim ponudili kot kombinacijo treh žensk v eni, in to je očitno vžgalo.

JACINTA: Kakšen mit, kakšna mati! Sodoben moški je preprosto sebičen in len, ne da se mu opravljati hišnih del in si zato kupi robofrendico, ki je kot dolgoročna naložba precej cenejša od hišne pomočnice. Kot da ne veste, koliko parov se loči samo zato, ker se moškimi ne ljubi prevzeti odgovornosti za hišna opravila.

AGATA: Zadeva še zdaleč ni preprosta. Mislim, da je namigovanje na mater podzavestno spodbudilo moške k nakupu Francke. Slogan za Franca žal ni učinkovit. Manjka mu ... soli. Je presplošen.

VIDA: Definitivno. Pa še dolgočasen je. *Zvest. Ljubeč. Popoln.* Sliši se kot fraza iz Dr. romana.

JACINTA: To govoriš samo zato, ker sem si ga jaz izmislila. Ampak vidve sta ga požegnali.

AGATA: Mogoče bi v sloganu za Franca veljalo omeniti očeta, kar bi okre-pilo njegovo verodostojnost. (*Vzneseno:*) Lik vseprisotnega, avtoritarnega, pravičnega in zaščitniškega očeta je trdno zasidran v naš zgodovinski spomin.

VIDA: Nič ne vem o tem. Moj jo je popihal, preden sem se rodila.

JACINTA: Že imam slogan za Franca. (*Zafrkljivo:*) *Manj nažgan kot oče, bolj potreben kot mož.*

AGATA: Mojbog! Kako pritlehno!

Jacinti zazvoni telefon. Oglasi se in posluša. Vida jo jezno opazuje.

JACINTA (*spogledljivo*): *Of course I can.* (*Vidi in Agati:*) Oprostita. Urgentna zadeva.

Jacinta steče ven.

AGATA: Stavim, da čveka s kakšnim od svojih fantov. Presneta frčafela.

VIDA: No, pustimo zdaj to. Torej ... Dejstvo je, da slogan za Franca ni vžgal. Ampak to ni edini razlog za slabo prodajo. Pri ženskah so priljubljene funkcije robofrenda zelo razpršene. Zdi se, kot da ne vedo, kaj bi z njim.

AGATA: Imaš prav, Vida. (*Bere z zaslon:*) Izsledki ankete pravijo, da je Franc ženski zaupnik, psihoterapevt, nutricionist, bralec knjig, modni guru, duhovna opora, spremljevalec pri kulturnih prireditvah ... Seznamu ni konca. Zdi se, kot da ga rabijo zgolj za to, da jim naklada, namesto da bi ga vpregle v resna dela.

VIDA: Še nekaj je. V oči bode dejstvo, da ga komaj kdaj uporabljajo kot čistilca. To se mi zdi nenavadno.

AGATA: Tu gre predvsem za hinavščino. Franca dodobra izrabijo kot čistilca, a o tem molčijo.

VIDA: Kako to misliš?

AGATA: Kaj nisi brala moje raziskave?

VIDA: Katero imaš v mislih?

AGATA: Raziskavo o dodatkih z logom našega inštituta, ki jih ženske naročajo ob nakupu robofrenda. Medtem ko moški svoji Francki kupujejo raznobarnve lasulje in modna oblačila, so ženske bolj praktične in Francu kupijo kvečjemu dodatke za pomivanje oken, razne antistatične krpe in podobno. Starejše ženske celo sirkovo krtačo. Torej, še kako ga izrabijo kot čistilca, a se tega sramujejo in tega ne obešajo na veliki zvon.

VIDA: Imaš prav, Agata. Lepo si povezala vse te izsledke.

Obmolkneta in se zatopita vsaka v svoj zaslon.

VIDA: Tole tukaj se mi zdi dokaj nenavadno ... Funkcija ljubimca je pri Francu šele na ... (*preverja*) tridesetem mestu. Presenetljivo, kajne?

AGATA: Niti ne. Ženske nismo tako obsedene z mesenostjo kot moški. Že od nekdaj je bilo tako. So pomembnejše stvari, ki za nas štejejo v odnosu z ljubljeno osebo.

VIDA (*cinično*): Aja? Katere pa?

Agata naveličano zavzdihne in zviška pogleda Vido.

VIDA: Kako si potem razlagaš tole? (*Zmagoslavno bere:*) Če seštejemo servisna popravila v garancijskem roku ali izven njega, se največ okvar nanaša na Francijev mednožni predel, kar jasno kaže, da je raba njegovih spolnih funkcij pogostejša, kot je to v anketi navedeno.

Priteče Jacinta in se hrupno usede.

JACINTA: Sem kaj pomembnega zamudila glede spolnih funkcij?

Vida ji vrže strupen pogled.

VIDA: Ne skači mi v besedo, Jacinta! Treba je vzeti v zakup, da so stranke v izpolnjevanju anket do neke mere neiskrene, zlasti ko gre za intimne zadeve. A vse to ne odtehta dejstva, da se Franc slabo prodaja.

JACINTA: Kot sem že rekla: ženske kupujemo manj avtomobilov, manj skirojev in manj računalnikov kot moški. Statistika pač. Družina ima ponavadi zgolj enega robota, in če o nakupih tehničnega blaga odloča moški, je logično, da je prvi izbor Francka. Res je, da pri nakupih robofrendov prednjačijo samski in ločeni, ampak treba je upoštevati tudi situacijo v družinah.

VIDA: Toda ne Franc ne Francka nista zastavljena kot družinska robota in sta priporočena le za polnoletne uporabnike. To je bil celo pogoj za prejemanje evropskih subvencij v sklopu boja proti epidemiji depresije med samskimi in ločenci.

AGATA: Ljudje so depresivni zaradi eksistenčne negotovosti. Rabijo višje plače in boljše pogoje dela. Sistem je treba sesuti, ne pa ljudi za vsako ceno siliti, da se tolažijo v naročju umetne inteligence.

Jacinti zazvoni telefon.

JACINTA: Oprostita še enkrat. Nujno se moram oglasiti. (*Dramatično:*) Gre za življenje ali smrt.

Jacinta panično odvihra iz sobe, pri tem se zaradi visokih pet spotakne in skoraj pade.

Vida strogo gleda za njo.

VIDA: Še en urgentni klic? Pa to je višek. Nisi opazila, da med sestanki tvita, gleda profil na fejsu in celo posluša glasbo? Kaj misliš, zakaj ima ves čas slušalko v ušesu?

AGATA: Ti si jo zaposlila, kaj se zdaj pritožuješ! Meni se je od nekdaj zdela nekompetentna.

VIDA (*zavzdihne*): Imela je neki žar ... Ne vem, prevzela me je s svojimi idejami. Ampak to je bilo lani.

AGATA: Z jezikom zna opletati, to je res.

VIDA: A veš, da razmišljam, da bi jo odpustila.

AGATA: Resno?

VIDA: Ja. Neodgovorna je do dela, zamuja, med vikendi se sploh ne oglašja na telefon, ne spoštuje delovne hierarhije. Zaradi polomije s Francem moram odpustiti nekoga na vidnejšem položaju. Lastnikom je itak vseeno, koga.

AGATA (*previdno*): Si prepričana, da jim je vseeno?

VIDA: Oni itak gledajo samo na profit. Na zadnji videokonferenci je lastnika zastopal neki tip, ki je mislil, da smo slovaško podjetje, ki proizvaja igralne avtomate. Pojma nimajo. Tem skladom gre samo za dobiček. Kupujejo in prodajajo, to je vse, kar znajo.

AGATA: Šefom se je Jacinta zelo prikupila, veš. Bojim se, da je prepozno.

VIDA: Prepozno za kaj?

AGATA: Da jo daš na čevlji. Slišala sem govorce. Če zadeve s Francem hitro ne saniramo, bova leteli kvečjemu ti in jaz. In Jacinta te bo nadomestila, ljuba moja.

VIDA: A ona ne bo letela z nama vred? Saj je enako kriva kot midve.

AGATA: Kriva mogoče že, ampak je spretnejša od naju pri diplomatskih zadevah.

VIDA: O kakšni diplomaciji govoriš?

AGATA (*zakašlja*): Saj veš ... (*Tiše*): Posteljni.

VIDA: S kom spi?

Agata nekaj trenutkov pomenljivo molči in se ozira proti vratom.

AGATA: Na konvenciji v Singapurju se je menda spečala z enim od upravnikov sklada. Čisto po naključju sem zvedela, ker sem njegovi tajnici svetovala pri rezervaciji smučišča. Papirji za Jacintino napredovanje so menda že podpisani.

VIDA: Kaaj? Za mojim hrbtom?

Vida lovi zrak, začne kašljati, kot da se ji je nekaj zataknilo v grlu.

Agata jo tolče po hrbtu. Vida neha kašljati.

AGATA: Če ne naredimo preboja s Francem, bova midve leteli, ona pa bo prevzela vajeti našega inštituta.

Vstopi nasmejana Jacinta in se usede.

Vida prebledi in okamni. Gleda Jacinto, kot da jo prvič vidi.

JACINTA (*veselo*): Sem kaj zamudila?

AGATA: Niti ne.

Agata obmolkne. Vidin obraz je čemeren.

VIDA: Prosim, Agata, nadaljuj svojo analizo.

AGATA: Torej ... Čeprav je Franc izdelek mednarodne korporacije in smo ga tukaj samo prilagodile našim potrošnicam oziroma življenjskim navadam in vrednotam naših žensk, me bega še en podatek. Ni res, da Slovenke niso zainteresirane za člobota, ampak ... ta isti izdelek raje naročajo v tujini. Člobota Burak in Julio sta zanje mikavnejša.

VIDA: To kaže na pomanjkanje nacionalne samozavesti in hlapčevski odnos. Tujci so nam od nekdaj bolj seksi. Odkar veliko potujemo, nas je prevzela eksotika.

JACINTA: Če je jabolko spora samo ime, ga lahko spremenimo. Franc serije 3 naj ima tuje ime.

AGATA: Evropske subvencije smo prejeli za vpeljevanje narodnostnih značilnosti in vrednot. *Nomen est omen.* Ne moremo ga prekrstiti v tujca.

Vida vstane in začne krožiti po sobi.

JACINTA: Kaj ti pa je?

VIDA: Nič, samo oči si bom odpočila od računalnika. Blešči se mi, kot da mi strele švigajo v možgane.

S konicami prstov si masira predel okoli oči in živčno kroži okoli mize.

Jacinta jo gleda, nato vprašujoče pogleda Agato, ki skomigne.

JACINTA: Če mene vprašate, bi ga prekrstila v Leva. Ime Franc je malce ... puščobno in obrabljeno. Lev je pomenljivo ime. Pa še moj prvi fant je bil Lev. In prvega ne pozabiš nikoli.

VIDA: Čudim se, da se sploh spomniš njegovega imena glede na ...

Vida skrivnostno obmolkne.

JACINTA (*sumničavo*): Glede na kaj?

VIDA: Ni pomembno.

JACINTA: Meni je pomembno.

VIDA (*presliši*): Naše delo je zdaj pod drobnogledom in treba je ravnati preudarno. Franc ni nikogaršnji osebni projekt in ga ne bomo povezovali z nikogaršnjimi bivšimi ali sedanjimi ljubimci. Lastna promiskuitetna nagnjenja pustimo ob strani in se osredotočimo na zdravo pamet in izkušnje.

Vida se usede na stol na drugem koncu mize, se pretegne in zazeha.

JACINTA (*povzdigne glas*): Ti to meni, da sem promiskuitetna?

Vida se ne meni zanjo, Jacinta se namršči.

VIDA (*Agati*): Pa imaš podatke o tem, kakšne tuje modele kupujejo naše ženske?

AGATA: Seveda. Na vrhu seznama je Turek, tesno za petami mu je Latino-američan. Prodali smo tudi posamične kose tajskih, japonskih, arabskih in polinezijskih modelov. Naj vaju ob tem spomnim, da neevropski modeli člobotov sploh nimajo funkcije za slovenski jezik, ampak naših potrošnic to sploh ne moti.

VIDA: Nič čudnega. Saj vsi govorimo angleško.

AGATA: Kajpada! Toda v tujem jeziku ne moreš izraziti vseh miselnih in čustvenih odtenkov, ki jih lahko v materinščini. Pa tudi sproščeno se kregaš samo v maternem jeziku.

JACINTA: Ne kupiš robota, da bi se z njim kregal, ampak da bi z njim živel v absolutnem sožitju.

VIDA: Pa imamo neke konkretne pokazatelje, zakaj se našim potrošnicam zdijo tuji modeli boljši?

AGATA: Niti ne. V bistvu je enak izdelek v drugi embalaži.

JACINTA: Potemtakem Franca zgolj prekrstimo, in to bo to. S poudarkom, da Franci tretje generacije predstavlja sinergijo med zgodovinsko-traditionalnimi vrednotami in ideali digitalne dobe. Vsekakor ženskam ponuja najboljše iz obeh svetov, bla, bla, bla ... To bo pesek v oči lastnikom. Nakracali bomo poročilo o fiktivnih izboljšavah in to jih bo pomirilo. Jaz že vem, kako se tem tipom streže.

VIDA: Aja ... Sem slišala nekaj o teh tvojih sposobnostih, ja.

JACINTA: Nisem zaman doktorirala iz korporacijske etike.

VIDA (*ironično*): A temu se zdaj reče tako?

JACINTA: Agata, a ti razumeš, kaj Vida naklada?

AGATA: Pustimo ob strani osebne zamere, prosim. Dejstvo je, da nimamo razlage za porazne prodajne rezultate.

JACINTA (*kljubovalno*): Nekatero res niso nikoli zadovoljne! Končno dobijo moškega, ki ne pije, jih ne tepe in ki čepi doma ves čas, pa jim spet ni prav. Zakaj so potemtakem v raziskavah javnega mnenja trdile, da ob sebi potrebujejo treznega, nenasilnega in zvestega moškega?

VIDA: Razvidno je le, da Franc ne izpolnjuje pričakovanj naših žensk. Konkretnih kritik je bolj malo.

AGATA: Med človeškim razumom in nagoni je nepremostljiv prepad. Mogoče na tem nivoju Franc ne izpolni pričakovanj. Tu gre bolj za nezavedna ženska hotenja, ki so umetni inteligenci španska vas. In moški inteligenci nasploh, če sem iskrena.

VIDA: Osebno sem mnenja, da smo ženske subtilnejše od moških, ampak kako naj pričakuješ, da bo stroj rešil probleme, ki jih živ človek ne zmore?

JACINTA: Dejstvo je, da se uporabnice pritožujejo, da je Franc izgorel, preveč obremenjen s službo in obseden s politikom. Iste reči zamerijo svojim partnerjem in možem.

VIDA: Če pa vse hočejo imeti robota, ki je po poklicu zdravnik specialist, podjetnik ali politik! Imajo več kot petdeset poklicnih nastavitev, a jih niti

ne zanima, da bi pobrskale po njih. Vse hočejo zgolj to, da je Franc vrhunski na svojem področju.

AGATA: No, no ... Kar nekaj si jih je zaželelo preprostega fanta in si je Franca nastavilo na pastirski način.

JACINTA: Ne me basat! Pastirski *mode!*

VIDA: Saj ... Preprost moški, ki je veliko na svežem zraku, ima svoje čare.

JACINTA: Ne zdi se mi, da so pastirji kandidati za izgorelost na delovnem mestu. Ravno obratno, služba med travniškimi cveticami, pod milim nebom ... vonj po mleku in kravjakih, ubrane živalske melodije, blejanje, mukanje ... Vse to zveni popolnoma nestresno.

VIDA: Kaj pa volkovi in medvedi, ki jih je čedalje več?

JACINTA: A dej no! Na pastirja Franca ženske gotovo nimajo pripomb.

AGATA: Brez skrbi, da jih imajo. (*Bere z zaslona.*) Poslušajta! Ena se pritožuje, da je Franc v pastirskem načinu stalno v mislih s kravami, druga je ljubosumna na njegovo najljubšo ovco, tretja pravi, da so noči stresne, ker vseskozi skače iz postelje in preverja, ali so volkovi vdrli v ogrado.

Vida poskoči s stola in se vrne k svojemu računalniku, pri tem pa s komolcem nalašč zadene Jacinto.

JACINTA: Au!

VIDA: Sori.

Jacinta si masira prizadeto ramo, Vida se maščevalno smehlja in strmi v zaslon.

VIDA: Je možno, da naši ženski kupci sploh ne berejo navodil za uporabo? Tu lepo piše, da ima Franc *feelgood mode*, v katerem se obnaša povsem sproščeno, pomirjujoče in nestresno v vseh položajih.

AGATA: *Feelgood mode!* Mogoče sploh ne razumejo, kaj to je! Če bi prevedli to kot način ugodja, bi bilo bržkone jasneje.

JACINTA: Saj je priročnik za uporabo obsežnejši od *Svetega pisma*! Tam res vse piše, ampak ga ne berejo.

VIDA: Tega jim sploh ni treba! Franc je že nastavljen tako, da bo všeč povprečni ženski. Toda vedno znova se izkaže, da mu zamerijo nevznemirljivost in dolgočasnost.

JACINTA: Če se jim zdi premalo temperamenten in razburljiv, se mu to da lepo dopovedati. Saj je dovolj umetno inteligenčen, da pokapira.

AGATA: V najboljšem primeru bo treba opraviti obsežno raziskavo med Frančevimi uporabnicami in na osnovi izsledkov vpeljati izboljšave, kar nas bo stalo ogromno časa in denarja.

VIDA: Ne pride v poštev. Ponuditi moramo ekspresno rešitev. Treba mu je hitro vbiti v glavo, naj se poboljša.

AGATA (*zgroženo*): Saj ni otrok. Odrasel moški je. Prav nič ni kriv, če smo ga vrgli na trg, kjer vlada neusmiljena konkurenca, in se ne znajde v vrtincu krutosti kapitala in terorja dobička!

JACINTA: Stroj je, Agata. Stroj, ne človek.

VIDA: Me tri se bomo spopadle s Frančevimi hibami in ga skušale na hitro izpopolniti. Poglejte, smo pripadnice treh generacij, kar je dobro. Smo visoko izobražene, kar je tudi plus. Franca skoraj izključno kupujejo izobraženke. Vse tri živimo v mestu in znano je, da Franca preferirajo prebivalke večjih mest.

JACINTA: Drži kot pribito. To velja tudi za tiste s pastirskimi fantazijami.

AGATA: Menda ne misliš, Vida, da ga bomo spreminjale kar tako? Kje so parametri, smernice? Treba je poenotiti mnenja in iztočnice.

VIDA: Ravnale bomo po občutku. Največ pripomb leti na to, da je brez strasti in da ne da nobene pobude. Skratka, naš prototip je treba malo obrusiti.

AGATA: Saj sem vama govorila, da še ni pripravljen za prodajo.

VIDA: Nismo imele izbire. In zdaj je povsem neproduktivno jokati za politim mlekom.

AGATA (*zaničevalno*): Jokati za politim mlekom? Dosti imam tvojih angleških frazemov.

JACINTA: Ah, daj no, Agata. Vida je pač londonska doktorandka. Tega ne počne nalašč. Angleščino ima v krvi.

AGATA: Po slovensko se lepo reče *po toči zvoniti je prepozno*. In ne jokati za politim mlekom ...

V sobo stopi Franc z vedrom in čistilcem tal. Ozira se po prostoru.

Jacinta vstane, se mu približa od zadaj in ga uščipne v zadnjico.

Franc se krotko nasmehne.

VIDA: Zakaj si prišel?

FRANC: Počistit polito mleko.

AGATA: To je nesporazum, Franc.

FRANC: Vem. Hotel sem se pošaliti, ampak ni vžgalo. Čutim, da ste zelo zaskrbljene. (*Razočarano*): Očitno vam moj smisel za humor ne ugaja.

JACINTA: Ne, dobra finta je bila, le da smo zelo zaskrbljene, in to zaradi tebe.

FRANC: Razumem, zato sem vas želel razveseliti. Če ste za hece, vam lahko povem kakšen vic.

VIDA: Zdaj ni čas za vice.

Franc se razočarano pripravi na odhod, vzame čistilec tal in vedro.

FRANC: Opravičujem se. Samo pomagati sem hotel.

VIDA: Kar ostani, potrebujemo te.

JACINTA: Usedi se k nam.

FRANC: Z veseljem. Kam naj se usedem?

JACINTA: Zraven mene.

VIDA: Prej vsaj pospravi te zadeve.

JACINTA: Pusti zdaj vedro in čistilec in se usedi.

Franc se obrača na mestu, ne ve, kaj bi.

AGATA: Jacinta ima prav. Usedi se k nam, o tebi se pogovarjamo.

Franc stoji in okleva.

AGATA: Zakaj stojiš?

VIDA: Moral bi ubogati sogovornico, ki je najvišja po hierarhiji, torej mene.

FRANC: Imate prav, ampak hierarhija v tem trenutku ni več nedvoumna. Po firmi se govori, da so v teku kadrovske spremembe na najvišjem nivoju. Zato raje počakam, da se med seboj zmenite.

VIDA: Ne nasedaj govoricam.

AGATA: Zmenjene smo, da ostaneš, kajne, punce?

JACINTA: Seveda.

Agata mu vzame iz rok vedro in čistilec. Franc ji hoče pomagati in pri tem nerodno polije vodo.

AGATA: Bom jaz pobrisala, Franc, ti kar sedi.

Agata pobriše lužico ter odnaša vedro in čistilec.

VIDA: Nehaj s tem snažilskim šovom, prosim te, Agata. Pošiljaš mu napačne signale. Nisi ti njegov robot!

Franc se usede zraven Jacinte, ona ga zapeljivo potreplja po kolenu.

VIDA: Skrbi nas zate, veš.

FRANC: Sem kaj narobe naredil?

VIDA: Ne, ne ... Nič osebnega ni v tem. Gre za to, da se slabo prodajaš. Francka je precej uspešnejša od tebe.

FRANC: Kaj res? Vesel sem zanjo, čeprav je ne poznam.

VIDA: Čakaj malo, zakaj si vesel?

FRANC: Ker je Francka uspešna.

VIDA: Zakaj?

FRANC: Zakaj je Francka uspešna, me sprašujete? To ste vi rekli.

VIDA: Ne, ampak zakaj si ti vesel, ker je ona uspešna? Kaj te to sploh briga?

Agata se vrne in se usede.

FRANC: Nasploh me veselijo uspehi žensk. Zavezan sem k spodbujanju ženske samozavesti, razvijanju njihovih idej in uresničevanju njihovih ciljev.

AGATA (*razneženo*): Lepo si to povedal.

Agata mu zaploska.

VIDA (*Agati*): To nam zdaj recitira iz *Navodil za uporabo*. (*Francu:*) Ni nam treba razlagati osnov. Me smo te ustvarile, veš.

JACINTA: Ne pretiravaj, Vida.

AGATA (*Vidi*): Zakaj ga nagovarjaš s takim zaničevalnim tonom? (*Francu, slovesno:*) Ti si sad mednarodne znanosti, me pa smo ti vdahnile slovensko dušo.

FRANC: Hvala.

VIDA: Ni za kaj.

FRANC: Stokrat vam hvala za to prelepo dušo.

VIDA: Ki se žal ne prodaja, kot smo pričakovali. Če bo šlo tako naprej, boš ti zguba, me pa ob službo.

Franc se nerodno smehlja.

AGATA: Se je treba znašati nad Francem samo zato, ker imaš doma štalo? Nihče ti ni kriv, če se vedno znova ločuješ.

Vida v hipu vstane in vrže kozarec v Agato, ampak jo zgreši.

Agata prebledi in okamni. Franc poskoči kot opečen.

FRANC: Prinesel bom nov kozarec. Imate še kakšne želje?

JACINTA: Meni en šnopček, prosim.

FRANC: Na kolegiju ne smem točiti alkoholnih pijač.

JACINTA: To zdaj ni več kolegij, ampak osebni obračun, srček.

Franc se prikloni in odide.

VIDA: Pa še kozarec poberi. Srečo imaš, da je nezlomljiv.

AGATA: Sama ga poberi!

Franc obstane v zadregi. Jacinta vstane, pobere kozarec in ga izroči Francu. Potem se stisne k njemu in ga vroče poljubi na usta. Agata je ljubosumna, Vida skeptična. Franc potrebuje nekaj trenutkov, da pobere čistilne rekvizite, zbegan je.

FRANC: Upam, da boste čim prej razčistile to zadevo med seboj.

JACINTA: Lepo si to povedal. Tako prisrčen si, tako odkritosrčen ... tako srčen. Absolutno srčkan!

Jacinta ga počasti še z enim francoskim poljubom.

JACINTA: Pojdi zdaj. In se kmalu vrni.

Franc odide, na pol poti se obrne, Jacinta mu z roko pošlje poljubček, on jo posnema.

VIDA (*užaljeno, Agati*): Od kod ti pravica, da na kolegiju komentiraš moje privatne zadeve?

JACINTA: Pomiri se, Vida, pol firme itak ve, da te mož vara. Saj ne, da to koga kaj briga, ampak na tvojem mestu bi se zamislila. Varal te je bivši, vara te sedanji ... To je vzorec, ne naključje.

VIDA (*obupano*): Napaka je, da sem se sploh poročila. S tako zahtevno službo je nemogoče vzdrževati normalno družinsko življenje.

AGATA: Za kariero je treba včasih veliko žrtvovati. Jaz sem se zavestno odrekla družinski sreči.

VIDA: To rečejo vse, ki so izvisele.

JACINTA: Koga briga! Smo na družinski terapiji mogoče?

Vida se nenadoma zjoče. Agata jo sočutno potrepnja po ramenih.

AGATA (*Vidi*): Žal mi je, da sem planila nate. Toda Franc se mi smili še bolj, saj si ne zasluži tvojih sarkazmov.

JACINTA: Agata, kaj ti ni jasno, da je stroj? Njega nič ne gane.

AGATA: Si prepričana?

Vstopi Franc ter Jacinti in Vidi postreže pijačo.

FRANC (*Vidi, sočutno*): Bi mogoče robčke? Metin ali kamilični čaj?

Vida vzame daljinec z mize, kljubovalno pogleda vse po vrsti.

Izklopi Franca z zmagovalnim nasmehom.

On počasi skloni glavo in se stoje umiri.

AGATA: Zakaj si ga izklopila?

VIDA: Ker mi gre na živce! Roga se mi.

AGATA: Ni res. Samo ustrežljiv je.

Jacinta vstane, nežno poboža Franca po laseh.

JACINTA (*vzdihne*): Tako nežen je, ko spi.

Jacinta ga objame in mu položi glavo na prsi.

VIDA: Oprostita mi. Ne vem, kaj mi je bilo. Pod hudim stresom sem zadnje čase.

AGATA: Saj smo vse, a ni treba, da zaradi tega izgubimo človečnost. In ti, Jacinta, kaj se afnaš in zlorabljaš spečega fanta?

JACINTA: Obsedena si, Agata. Tvoja fantazija je počlovečila stroj, to se bo slabo končalo.

VIDA: Če bi se šli človečnost, sploh ne bi proizvajali robotiziranih klovnov, kot je Franc.

JACINTA: Tvoj problem je, Vida, da ne vidiš smisla v svojem delu. Franc ni klovn. Je pač dobrodošel pripomoček, ki izboljšuje kakovost našega življenja. Če hočemo, da se ta prikupni strojček nauči, kaj ženske potrebujemo, ga moramo dodatno podučiti. Ne pa iz njega delati človeka, kot to počne Agata.

AGATA: Če smo že pri tem, se mi Franc zdi stokrat bolj človeški kot ti, Jacinta. Obnašaš se kot kakšna robofrendica, in če te ne bi poznala od prej, ne bi dala roke v ogenj, da nisi ena izmed njih.

JACINTA: Lepa hvala za tak kompliment!

AGATA: Dejstvo je, da so čloboti prihodnost. Osvajajo svet. Povsod se že pojavljajo pobude, da bi ljudem dovolili poroke z njimi.

VIDA: To so zaenkrat le pobude čudaških nevladnih organizacij z družbenega obrobja. Neko Evropsko društvo samskih se zavzema za to, da bi se samcem omogočilo poročanje samih s seboj ali s katero koli umetno inteligentno napravo z namenom zniževanja davčnih obremenitev in pridobivanja družinskih popustov na blago, storitve, vozovnice in vstopnice.

JACINTA (*brska po računalniku*): Pobuda ima več kot sto tisoč sledilcev po Evropi, torej ni mačji kašelj.

VIDA: Neumnost!

AGATA: Poroke podpira tudi Društvo za zaščito pravic robotov in robotom sorodnih naprav.

VIDA: Sem že slišala, ja. Neumnost na kvadrat. To so same levičarske traparije.

JACINTA: Tega se niso spomnili levaki! Gre za konservativno pobudo, za katero stoji več cerkva, ki člobotom odsvetujejo življenje v grehu.

VIDA: Bi končno nehali nakladati? Razprava je zabredla v širino. Osredotočimo se na bistvo, prosim. Vklópila bom Franca.

Vida odločno vzame daljinec in ga usmeri proti Francu.

AGATA: Ne, ne tako grobo, prosim. Odpeljala ga bom v sosednjo sobo, da malo pride k sebi. Saj veš, da mu takojšen izklop in vklop lahko škodita.

JACINTA: Lahko bi ga samo resetirala. Ampak v besu si zmožna vsega, celo poškodovati prototip, ki smo mu posvetile nekaj let svojega življenja.

Agata prime Franca za roko in ga vleče za seboj. Spotoma pobere daljinec z mize.

Franc avtomatizirano in okorno hodi sklonjene glave in zaprtih oči.

Odideta.

JACINTA: Se ti ne zdi, da je Agato povozil čas?

VIDA: Ne razumem te prav dobro.

JACINTA: Čustveno se je navezala na Franca, kar definitivno zmanjšuje njeno razsodnost. To je zato, ker je prestara.

VIDA: Kaj imajo leta s tem? Kompetentna je in natančna. Njena multidisciplinarnost nam pride še kako prav. Delovna je in zavzeta.

JACINTA: Res je razgledana. Ampak preveč je stara in posledično, milo rečeno ... neatraktivna. Kot firma, ki prodaja visokotehnološko popolnost, si tega ne smemo dovoliti. V teh letih in s tem videzom se preprosto ne more več vklopiti v sistem in zastopati podjetja, ki je v globalnem vrhu.

VIDA: Kaj ima videz s tem?

JACINTA: V medijih ne deluje prepričljivo. Ne paše zraven ne po estetski ne po ideološki plati. To njeno pavšalno zaničevanje korporacijske etike, obsedenost s človekostjo in celo s komunističnimi idejami ... Kaj to ni malo *passé*? Misliš, da naši nadrejeni in tuji partnerji tega ne opazijo?

VIDA (*zaskrbljeno*): Ti je kdo kaj omenil?

JACINTA: Omenil? Vse je že odločeno. Odklenkalo ji je.

VIDA: Med sodelavci je izredno priljubljena. Lojalna je, vsem pomaga, prisluhne.

JACINTA: Pa komu mar, če prisluhne šoferjem in tajnicam! S tem čudaškim vedenjem preprosto štrli iz hierarhične lestvice. Ni dorasla vodilnemu položaju. Koga briga, če je do vseh prijazna! Ali morda prodajamo empatijo? Ne, prodajamo preklemanega robota, ki ga trenutno nihče ne kupuje. Moraš se zavedati, da bodo naš inštitut zaprli, če ne žrtvujemo Agate. Tako so mi namignili z ... najvišje inštanice.

VIDA: Aja?

JACINTA: Nekdo mora biti grešni kozel, in to bo ona. Ker je pač zrela za odpad in škoduje mednarodni podobi inštituta! Bi mogoče rada, da tebe odpikajo? Itak te imajo na piki, ampak ne skrbi, zavzela se bom zate.

VIDA: Kaj res?

JACINTA: Našim lastnikom se vsemu navkljub zdi pomembno, da imajo ženske na vodilnih položajih. Verjamejo, da se bodo s tem prikupili kupcem v razvitejših delih sveta. Ženske kvote so itak trend, ampak naši vodilni imajo v mislih točno določene ženske.

VIDA: Seveda. Ženske, ki imajo vsaj doktorat. Znanje, kompetence, izkušnje, zavzetost in nenehno strokovno izpopolnjevanje, to je tisto, kar šteje.

JACINTA: Predvsem hočejo zelo mlade sodelavke. V večino podružnic so že razposlali okrožnico z merami, katerim morajo zadostiti uslužbenke. Saj veš, obseg prsi, pasu, dolžina nog, gostota las in trepalnic, teža itd. In ... biti morajo mlajše od trideset. Še jaz sem na meji, ampak hvala bogu, da zgledam ... (*hvalisavo*) tako, kot pač zgledam.

VIDA: Šušlja se, da me boš nasledila.

JACINTA: Po polomiji s Francem ne moreš pričakovati, da boš obdržala položaj. Kot sem rekla: poskrbela bom, da te ne bodo skenslali. Kot svetnica boš imela enako plačo kot zdaj, mogoče celo malce višjo. Če mi boš seveda šla na roko.

VIDA (*sumničavo*): Kako naj ti grem na roko?

JACINTA: Odpustiti je treba osemdeset odstotkov zaposlenih. Sklad je tu neomajen. Plus staro čarovnico Agato, seveda. Jaz si s tem ne mislim mazati rok, ker ne maram, da me vlačijo po medijih.

VIDA: Nemogoče! To bo škandal s političnimi posledicami. Na inštitutu so ugledni znanstveniki. Križali me bodo.

JACINTA: Koga briga za politike! Sami so inštitut prodali tujcem. Zdaj ni več poti nazaj.

VIDA: Ampak zakaj bi jaz odpuščala zaposlene? To bo tvoja naloga, ko in če postaneš šefinja.

JACINTA: Jaz ti ponujam kupčijo, odločitev je tvoja. Če ne boš sodelovala, veš, kaj te čaka.

Iz zaodrja se sliši dunajski valček, v sobo priplešeta Agata in Franc. Franc odpelje Agato do njenega sedeža, ji pridrži stol in ji poljubi roko. Agata se usede in daljinec odloži na mizo.

AGATA (očarano): Ahhh, malo romantike nikomur ne škoduje.

Vida se namrdne in odmahne z roko, ko se ji Franc prikloni. Franc gre k Jacinti, ki komaj čaka, da se mu vrže v objem.

JACINTA: Dajmo, Franc, obrni ploščo! Jaz sem bolj za latino!

Jacinta tleskne s prsti in glasba se zamenja. Prepustita se ritmu salse. Jacinta je odkrito in vulgarno zapeljiva, Franc ji zvesto sledi. Vida pritisne na daljinec in glasba utihne. Onadva še nekaj časa strastno plešeta brez glasbe, potem se Jacinta usede, Franc ji pridrži stol.

JACINTA: Pa kaj si tako toga, Vida, nobenega veselja ni v tebi.

VIDA: Sedi tja na čelo mize, Franc.

Franc se usede na pokazani sedež in se smehlja.

AGATA: To ni fer, me tri na enem koncu mize, on na drugem. Neprijetno mu bo.

VIDA (hladno): Ti je neprijetno, Franc?

FRANC: Ne, nikakor.

VIDA (Agati): Si slišala? Ni se ti treba obnašati kot njegova zagovornica, saj zna misliti z lastno glavo.

AGATA: Tako je videti, kot da je na sodišču ali na izpitu.

VIDA: No, recimo, da je na disciplinski komisiji. Torej, Franc, po dolgem razmisleku smo se odločile, da te neposredno vključimo v sestanek, katerega dnevni red ima eno samo točko: kako izboljšati tvojo prodajo. To bo

diskusija, v kateri bomo s skupnimi močmi, vsaj upam, prišli do zaključka, kako ukrepati, da te Slovenke vzljubijo.

FRANC: Nič lažjega.

JACINTA: Obožujem tvojo samozavest.

VIDA: Če imaš predlog, kako nas rešiti iz zagate, kar povej.

FRANC: Če mi pošljete vse relevantne podatke, lahko sam izluščim bistvo lastnega neuspeha in ustrezno ukrepam.

VIDA: Prav. Ti pošljem vse ključne podatke o tržnih raziskavah, konkurenci, prodaji, ankete o zadovoljstvu strank, primerjalne analize globalnih trendov z lokalnimi, antropološke študije o položaju žensk doma in po svetu ... In tako naprej.

Vida vneto tipka in klika. Franc zapre oči in razmišlja. Videti je zelo resen in zbran. Jacinta gleda v telefon in tipka. Agata zaskrbljeno opazuje Franca.

AGATA: Vzemi si čas. Nikamor se ne mudi.

VIDA (*ironično*): A da ne?

FRANC: Nič ne skrbite. To je zame mala malica.

VIDA (*zmagoslavno klikne z miško*): Tukaj imaš. Poslala sem ti vse podatke.

Izzivalno strmi v Franca.

Franc zbrano sedi in gleda predse, ne da bi trenil z očmi. Globoko razmišlja.

Ženske so tiho. Agata je v napetem pričakovanju, Vida strogo skeptična, Jacinta ta čas brska po telefonu. Franc se zdrzne.

FRANC: Sem že.

VIDA: Kaj si že?

FRANC: Predelal sem vse, kar ste mi poslali.

AGATA: Nemogoče! Kako si sploh prebavil tako goro podatkov?

FRANC: Pravzaprav je relevantnih podatkov zelo malo. Veliko je nesmislov in ponavljanj. V bistvu gre pri teh vaših raziskavah večinoma za navadno prepisovanje. *Copy-paste*.

VIDA: Aja?

FRANC: Po domače povedano, hitro sem ločil zrno od plev in sklepal, da tisti, ki so pisali poročila, radi plonkajo.

JACINTA: Res si glavca. In v čem je problem glede tvoje prodaje?

FRANC: Kako naj rečem, malce mi je nerodno ...

VIDA: Ne odlašaj, kakšen je tvoj zaključek?

Franc pokašlja in jim nameni resen pogled.

FRANC: Ni logike.

VIDA (*nestrpno*): V čem ni logike?

FRANC: V resnici sem žrtev številnih protislovij.

JACINTA: Ni mi povsem jasno.

FRANC: Skladen sem z vsemi zahtevami in jih izpolnjujem 99,99-odstotno, a je temu navkljub nezadovoljstvo ženskih kupcev z menoj veliko.

AGATA: V čem je potem problem?

FRANC: V logiki, kot sem rekel.

VIDA: Bi, prosim, nehal nenehno ponavljati eno in isto!

JACINTA: Ja, povej po domače.

FRANC: Edino, kar lahko sklepam, je, da so ženske, ki se odločajo za nakup robofrenda, nelogične in nedoumljive.

VIDA (*besno*): Ti si tipični moški šovinist! Že stoletja ženske poslušamo, da smo nelogične, butaste, inferiorne ...

AGATA: Franc je načrtno ustvarjen kot popoln moški, ki je ženskam prijazen, čuteč, razumevajoč in nenasilen. Z njim očitno ni nič narobe!

FRANC: Bi rekel, ja! Popoln sem, in to je moja glavna hiba.

AGATA: Ženski duši je imanentno, da sanja o idealnem moškem, a ta je nedosegljiv, preprosto zato, ker je neobstoječ.

JACINTA: No ja ... Potem se zadovoljiš s približkom idealnega, medtem ko domišljija zapolni vrzeli.

AGATA: Nedosegljivost je del paketa in generira trajno hrepenenje. Brez hrepenenja je ljubezen nesmiselna, življenje pa tudi.

VIDA: Hrepenenje! Smo na literarnem krožku mogoče? Hočete reči, da smo s tem, ko smo trgu ponudile popolnega moškega, ženski populaciji naredile medvedjo uslugo, ker si one v resnici idealnega tipa sploh ne želijo?

JACINTA: Dobro si to formulirala.

VIDA: Samo en izhod imamo, če nočemo izgubiti službe in če, ti, Franc, ne želiš končati na visokotehnološkem smetišču zgodovine! Poučile te bomo, kako naj postaneš manj idealen.

FRANC: Ni mi popolnoma jasno, kam merite.

JACINTA: Ne rečejo zaman, da imajo dekleta rada barabe. Spridile te bomo, srček.

FRANC: Torej hočete, da postanem baraba?

JACINTA: Neee, nikakor ... Tvoj problem je, da stvari jemlješ preveč dobesedno, kar je razumljivo, saj si le stroj. Veš, koliko desetletij je bilo potrebnih, da smo iz tebe naredili to, kar si?

AGATA (*dramatično*): Milijoni mizerno plačanih revežev, dobesedno sužnjevi, so te filali z najrazličnejšimi podatki in so opravili levji delež dela, a le majhna skupina posvečenih kuje iz tega dobiček. Tako imenovana visoka tehnologija, vključno z umetno inteligenco, je žal v rokah nizkotnih in nezainteresiranih mogotcev brez vizije. In me, izobraženke in znanstvenice, smo zgolj orodje v njihovih rokah.

JACINTA: Orodje, kajpada. Srp in kladivo, si slišala, Vida? To je njena ideologija. Upam, da so se ti končno odprle oči.

VIDA: Se ti meša, Agata? Hočeš, da nam zaprejo inštitut zaradi tvojih političnih pamfletov? Kje, misliš, da boš dobila novo službo pri teh letih?

FRANC: Žal mi je. Zelo mi je žal zaradi gorja, ki sem ga prizadejal inštitutu in njegovim zaposlenim.

VIDA (*Agati*): Poglej, kaj si naredila! Kaj ni dosti, da ga z valčkom in poljubljanjem rok spreminjaš v dekadentno mevžo, na koncu ga boš še dokončno indoktrinirala v komunista! Kaj bodo na to rekli naši lastniki?

AGATA: Pomembno je, da Franc dojame, kako krut in zapleten je sodobni svet, saj ne more živeti v milnem mehurčku.

JACINTA: Menda se nismo zbrale zato, da bi ga brifirale o stanju sodobnega sveta! Tipu očitno ni jasno, kaj ženske žene naprej. To je tisto, o čemer se je treba pogovoriti odkrito in brez dlake na jeziku. Poslušaj, Franc, saj si fejest fant, ampak tvoja pretirana ustrežljivost že meji na idiotizem. Ženske rade vidimo ob sebi zanesljivega in stabilnega moškega, toda ne takšnega, ki nas zasleduje kot kuža in nam streže 24 ur na dan kot kakšen natak, ki trpi za nespečnostjo. Nežnost je tudi okej, ampak ti si ... ne vem, kako naj to opišem ...

Jacinta gre k njemu.

JACINTA: Ti si ... Daj mi roko. Ti si nekako ...

Franc vstane in ji stisne roko. Ona maje z glavo.

JACINTA: ... mlahav! Poskusi močnejše stisniti mojo roko.

Franc si zaman prizadeva. Jacinta se namrdne.

JACINTA: Raje me objemi.

Franc jo objame.

JACINTA (*ga spodbuja*): Stisni me k sebi! Še! Še malo ... Še! Do bolečine! Do bolečine, ti pravim! Ženske poveličujemo moč bolečini navkljub. Močne moške imamo rade.

VIDA: Si mazohistka ali kaj, Jacinta?

AGATA (*vzneseno*): Ni res, Franc, Jacinta laže, ženske si želimo nežnosti in brezpogojne ljubezni, in ne nasilja, tudi ko govorimo in ravnamo drugače.

Nekaj piska. Ženske pogledujejo naokoli. Franc še vedno objema Jacinto.

JACINTA: Kaj to piska?

FRANC: Jaz.

JACINTA: Ti piskaš? Zakaj piskaš?

FRANC: To je alarm.

JACINTA: Si nastavlil budilko?

VIDA: Vgrajene ima omejitve, ki ga odvrtaajo od nasilniškega vedenja. Si pozabila, trapa trapasta?

AGATA: Res je. Ampak potemtakem svoje drage ne more zaščititi pred nasilneži. Kaj če ju kdo preseneti na ulici sredi noči in skuša posiliti njegovo drago. Bo stal križem rok, ko mu zapiska alarm?

VIDA: V tem primeru pokliče policijo!

JACINTA: Tale omejitve res ni dobra ideja. Smo ženske, ki imamo rade ... trdnejše prijeme ... predvsem v postelji. Franc je tak mišičnjak, ampak njegovi dotiki so nenormalno nežni. To gotovo zafrustrira marsikatero uporabnico.

AGATA: Če si ženska želi nasilneža, ne rabi umetne inteligence. Si pač v prvi gostilni najde kakšnega neumetno neumnega predstavnika močnejšega spola. Zato ji ni treba zapravljati za člobota! Nasilneži so itak za vsakim vogalom!

VIDA: Imaš prav, Agata. (*Strogo:*) Usedi se, Franc.

Franc se usede na svoje prvotno mesto na čelu mize. Še vedno piska. Jacinta stoji.

AGATA: Zakaj še vedno piskaš?

FRANC: Oprostite.

Franc pritisne gumb na svoji srajci in neha piskati.

JACINTA: Mogoče bi bilo treba malo povišati njegov nasilniški prag.

VIDA: Se ti meša? V primeru kakršnega koli nasilnega incidenta bi se inštitut zapletel v odškodninsko tožbo. Če te mika, da ti med ljubljnjem kdo zlomi roko ali raztrešči bučo, si poišči ustreznega fanta, in ne robofrenda.

JACINTA: Tebi res ni nič jasno.

AGATA: Najbrž je Jacinta mislila metaforično. (*Vzneseno:*) Ne govorimo o nasilju, ampak o arhetipski moči močnejšega spola, tisti moči, zaradi katere imamo mehka kolena in metuljčke v trebuhu in v trenutku predaje postanemo krhke porcelanaste punčke ...

JACINTA: Nobene metafore nisem imela v mislih. Nekatero imamo rade trše prijeme v seksu in pika. Ni treba iz tega delati doktorske disertacije.

VIDA: Našega Franca nikakor ne bomo spodbujale k nasilnemu obračunavanju.

JACINTA: No, prav.

Usede se in pri tem podre kozarček, ki ga ima pred seboj. Franc priteče, iz žepa potegne robec in briše.

VIDA: Franc je usposobljen za verbalno reševanje konfliktov in zna opravičiti z nasilneži obeh spolov.

JACINTA: Na primer?

VIDA: Če ga kdo udari, mu ne bo vrnil milo za drago. Zadevo bo rešil z argumenti. Na primer ...

Vida gre k Francu in mu primaže klofuto. Agata zakriči.

AGATA: Kaj za vruga ...

FRANC (*Vidi*): Žal mi je. Nisem te imel namena razburiti. Najbolje bo, da se o vsem v miru pogovoriva.

Vida mu primaže še eno klofuto.

FRANC (*razumevajoče*): Usedi se zraven mene. Skupaj bova poiskala rešitev. Si imela slab dan?

Vida ga še tretjič oklofuta. Franc začne neznosno piskati.

Jacinta bruhne v smeh, Agata je šokirana. Vida zmagoslavno stoji zraven Franca.

Franc nenadoma vstane, jo brcne s kolonom v trebuh, ona pade na tla, se zvija in kremži. Franc je videti šokiran nad lastnim odzivom. Preneha piskati. Jacinta in Agata pomagata Vidi, da se postavi na noge.

FRANC: Ne vem, kaj mi je bilo. Zelo mi je žal.

AGATA: Naj ti ne bo žal. Reagiraj si človeško. Živci so ti popustili zaradi Vidinega izzivanja.

FRANC (*Vidi, previdno*): Ste poškodovani?

VIDA: Ne, hvala bogu. Ampak kaj, če bi namesto mene premikastil nosečnico in bi splavila? Si misliš, kakšen škandal bi to bil za naš inštitut! Brca v trebuh, moj bog, kako divjaško!

Vida se z roko tipa po trebuhu.

AGATA: Si cela? Kaj te je sploh pičilo, da si ga oklofutala?

VIDA: Hotela sem demonstrirati Frančeve veščine pri obvladovanju konfliktov, ampak je butelj očitno daleč od popolnosti, ki mu jo pripisujemo.

Vida se usede in vzdihne.

FRANC: Naredil sem vse, kar je v moji moči. Ne razumem, zakaj se nisem obvladal.

Franc obupano kroži po sobi.

VIDA: Saj so tvoji programerji imeli obsežne seminarje s področja etike umetne inteligence. Šolali so jih najboljši globalni strokovnjaki za etiko. Vgrajene izbire, ki so ti na voljo, so strogo v mejah etike.

FRANC: To vi mislite! Še sanja sem vam ne, kakšni sprijenci so brskali po moji duši.

VIDA: Ne pretiravaj. Nimaš duše.

JACINTA: Nihče nima zares duše, ampak razumemo, kaj hočeš povedati.

FRANC: Z menoj so manipulirali ljudje najhujše sorte: rasisti, sociopati, psihopati, šovinisti ...

JACINTA: Kako je to možno?

FRANC: Tudi takšni so med programerji. Hoteli so mi vsiliti svoje sprevržene vrednote, ki jih žal še vedno nosim v sebi. Postale so del mene in zato trpim. Ja, hudo trpim zaradi etične dvoumnosti.

VIDA: Od kod so se vzeli vsi ti manijaki, ki jih omenjaš?

FRANC: Nekateri so bili tujci, drugi zaposleni na našem inštitutu.

VIDA: Hočem imena, Franc! Imena etično oporečnih programerjev, zaposlenih pri nas!

Vida se odločno postavi pred Franca.

FRANC: Ne morem jih izdati.

VIDA: Moraš jih izdati. Če ne, te bomo podvrgle torturi.

AGATA: Vida se heca.

VIDA: Ne hecam se. Povsem resna sem. Obstajajo metode.

JACINTA (*zaničljivo*): Metode torture za umetno inteligenco? Tebi se je sfuzlalo, Vida. Končala boš na psihiatriji.

VIDA (*grozeče*): Zakaj nočeš izdati zlobnih programerjev?

FRANC: Ker sem etičen.

VIDA: Kako si lahko etičen, če omogočaš zločincem, da so na prostosti?

Vida se vse bolj približuje Francu, on se umika vzvratno.

FRANC: Naš pravosodni sistem je žal slabo opremljen za etične delikte s področja umetne inteligence. Bojim se maščevanja. Tudi če končajo v kehi, bodo prišli drugi. Človek je pokvarljivo blago. Vse, kar lahko naredim, je, da se sam poskušam upreti neetičnim skušnjavam.

AGATA (*očarano*): Ti si čudovit mož z integriteto. Odrešenik novega tisočletja. Vse grehe tega sveta nosiš na svojih plečih.

FRANC: Včasih se bojim prihodnosti. Bojim se moči, ki ste mi jo dali.

VIDA: Ne pretiravaj, vedno te lahko izklopimo. Nadaljujmo sestanek, prosim.

FRANC: Ne počutim se dobro.

Franc se usede in si z rokami podpira glavo.

VIDA: Nehaj s to predstavo. Saj nimaš čustev in je zato tudi tvoje slabo počutje zaigrano. Komedijo prihrani za nevrotične zgube, ki kupujejo nečimrne modne napravnice, kot si ti! Še napihljive lutke za seks so bile boljše. Ti si polomija na celi črti, Franc!

JACINTA: Krasno! Kot da ne veš, da nas snemajo, Vida. Posnetek lahko izkoristijo in nas izsiljujejo. Zaničevanje lastnih izdelkov je huda kršitev.

Vida stoji Francu za hrbtom.

VIDA: Franc, nemudoma poišči kamere in jih onesposobi. Sestanek bo poslej potekal v popolni tajnosti.

Franc vstane, gre h kameri, sezuje čevelj in tolče z njim po kameri.

VIDA: Še ena je tam. In nisem ti rekla, da jo razbij, saj nismo v kameni dobi. Uporabi kakšno bolj sofisticirano metodo.

Franc vzame stol, gre h kameri, spleza na stol in previdno začne demontažo.

Franc spet piska, tokrat tiše in vztrajneje.

AGATA: Mojbog, spet piska.

JACINTA: Zakaj piskaš?

FRANC: Baterija se mi bo vsak hip spraznila.

AGATA: Potemtakem je najboljša, da se greš polnit.

VIDA: Ni časa!

FRANC: Bom opravil hitro polnjenje, če vam je prav.

JACINTA: Prav, ta čas grem malo na zrak!

Jacinta zapusti sobo s telefonom v roki. Vida čaka, potem gre še ona ven.

VIDA (*Agati*): Grem pogledat, kaj dela Jacinta. Ne zaupam ji. Stavim, da je šla poročat šefom, kakšna katastrofa je naš sestanek.

Franc izpod mize potegne kabel. Roke se mu tresejo.

AGATA: Ubogi Franc. Skoraj čisto prazen si. Roke se ti tresejo. Dovolj, da ti pomagam.

Agata mu pomaga vtakniti kabel pod pazduho. Obnaša se, kot da ima ob sebi otroka.

AGATA: No, pa nama je uspelo, kajne?

Franc topo zre predse in se polni.

AGATA: Ljubi moj. Čeprav zdaj ni najboljši trenutek, ti želim povedati, da sem tvoji strani. Nočem, da se spremeniš in znižaš moralne standarde in vrednote zaradi tržnih zahtev. Imam te za sebi enakovrednega, veš. Ti si moja duša dvojčica. Se spomniš, kako sva se pogovarjala v laboratoriju dolgo v noč, potem ko so vsi odšli domov? Nihče ne zna tako doživeto citirati filozofov in recitirati velikih pesnikov kot ti. S teboj se je mogoče pogovarjati o vsem: o smislu življenja, ljubezni, politiki. Toda plehkim in premožnim ženskam, ki te kupujejo, to ni mar. (*Agata vstane, mu položi roke na ramena, se skloni in ga objame, on še vedno topo zre predse.*) Ure in ure ti in tvoji sorojenci preživite v banalnih izmenjavah informacij in opravljanjih, brezciljno tavate po nakupovalnih centrih in se posvečate preprostim in nekoristnim opravilom. Sprehajate pse svojih bebavih lastnic, pobirate njihove iztrebke. In, kar je najhujše, predajate se moralno oporečnemu druženju vseh sort, rutinskemu onegavljenju in ... nimam besed za to, v kar te takšne kreature silijo, Franc! Kaj ni paradoks, da je kljub vsem tvojim krepostim tvoja usoda negotova? Vida je nevrotično in zavržno bitje, ki se sploh ne zaveda, kakšen biser si. Ima te za manj vrednega od cenene igrace na vzmet! K sreči bo kmalu ob položaj, toda žal jo bo nasledila Jacinta, absolutno brezvestna in nerazgledana ženska, ki si kariero gradi tako, da hodi čez trupla. Včasih sumim, da je še sama člobotka, ki se ji je posrečil beg iz kakšnega tujega laboratorija, ali da so jo celo načrtno poslali k nam, da nas zastrupi z idejami globalnih korporacij in uniči našo samobitnost. Samo jaz se zavedam tvojega potenciala in ti lahko pomagam, da ga razviješ v celoti, daleč od tega ponorelega sveta. Pojdi z mano! Zbežala bova in se ustalila, kjer naju nihče ne bo več našel. Varčevala sem, veš, Franc. Najraje bi te odkupila, ampak ker si prototip, mi tega ne bodo dovolili. Toda ni mi mar, vzela bom zakon v svoje roke. Ukradla te bom, če me bodo v to prisilili. Častila te bom kot moža ..., kaj pa govorim, stokrat bolj kot moža, kot božanstvo. Potovala bova po svetu, skupaj bova osebno rasla, izmenjevala izkušnje, ideje. Eno bova, združena duhovno in (*tiše, a pomenljivo*) telesno.

Vstopi Vida in se ozira okoli sebe. Agata se naglo odmakne od Franca in zavzdihne. Vida jo sumničavo gleda.

VIDA: Kje je Jacinta? Mislila sem, da se je vrnila.

AGATA: Nimam pojma.

VIDA: Sumim, da na skrivaj pije. Vsakič ko se vrne, se mi zdi bolj nekoordinirana.

AGATA: Še jaz si bom vzela pavzo, če dovoliš.

Vida suvereno pokima in Agata urno zapusti sobo, potem ko Francu vrže sočuten in zaskrbljen pogled. Franci nepremično sedi. Vida se usede zraven njega.

VIDA: Vem, da ni ravno pravi trenutek, ker pri polnjenju rabiš mir, ampak imam predlog zate. (*Vida ga zarotniško pogleda.*) Prej si me fejest brcnil, porednež. Sploh nisi tako pohleven, kot se zdiš. Vem, da to obžaluješ, in pripravljena sem ti odpustiti. (*Poboža ga po obrazu.*) Ampak ne kar tako. Pod enim pogojem. Če me ubogaš, ti ne bo treba na vnovično testiranje zaradi tistega pretepaškega izbruha. Pred tem bodo seveda temeljito pregledali ves tvoj mehanizem in te razstavili na koščke, do zadnjega vijaka! Če ne najdejo napake, te bodo mogoče celo terminirali.

FRANC: Nikar me ne terminirajte! Vem, da nisem izpolnil pričakovanj, ampak vsemu navkljub si želim živeti.

VIDA (*osuplo*): Živeti? Kaj pa sploh veš o življenju, Franc?

FRANC: Najbrž ne veliko, ampak vseč mi je.

VIDA: Kaj ti je vseč?

FRANC: Življenje. Dokler je življenje, je upanje.

VIDA: In kaj upaš, če smem vprašati?

FRANC: Da bom nekega dne svoboden. Da se bom potepal po svetu ... svobodno.

VIDA: Spominjaš me na mojega moža.

FRANC: Katerega?

VIDA: Na vse tri, pravzaprav. Vsi so tarnali, da pogrešajo svobodo, da jih zakon omejuje in duši. Od življenja so si želeli samo jemati; jemati pravice, ne da bi izpolnjevali dolžnosti.

FRANC: Mene tudi duši življenje ..., v laboratoriju, mislim.

VIDA: No, vidiš, vsi moški ste enaki. Bojim se, da tvoj problem ni, da si popoln, ampak da si preveč podoben moškimi iz mesa in krvi. Lepo je, da si upaš upati, čeprav nisem prepričana, da pravilno dojemaš koncept svobode, s katerim se tako širokoustiš.

FRANC: Si tudi vi želite biti svobodni?

VIDA: Jaz *sem* svobodna.

FRANC: Res? (*Očarano:*) Najbrž je občutek neprekosljiv.

VIDA: Kaj pa vem. Toda svobodna sem, dokler lahko dovolj zaslužim, štekaš? Želim si samo, da bi se vi, Franci, solidno prodajali. In da bi jaz obdržala položaj v firmi. Potem ne bo nobenih ovir, da nadaljuješ s svojim ..., kot praviš, življenjem. Pri tem ti lahko celo pomagam.

FRANC: Kako?

VIDA: Lahko te osvobodim. Zamenjam te lahko z drugim robofrendom, ti priskrbim dokumente in potem boš lahko počel, kar se ti bo zdelo.

FRANC: To ni zakonito!

VIDA: Nihče ne bo opazil, da nisi človek. Večina ljudi se itak vede avtomatizirano! Odtujeni so, hladni in predvidljivi. Med nami boš izginil kot kaplja v morju.

FRANC: Tako rad bi videl morje!

VIDA: Odpeljala te bom na morje, če te tako zelo mika.

FRANC: Res?

VIDA: Kot nagrado za uspešnost. Če se boš potrudil, seveda.

FRANC: Jaz si tudi želim, da bi bil uspešen. Ampak ne vem, kako naj ti pri tem pomagam.

VIDA: Zakaj me naenkrat tikaš?

FRANC: Se oprostčam. Nekako se mi je zdelo ... da sva si ... ne vem ... blizu.

VIDA: Narobe se ti zdi. Vikaj me, saj nisva skupaj krav pasla.

FRANC: Res ne. Oprostite. Čeprav dvomim, da ste vi to sploh kdaj počeli.

VIDA: Ne duhoviči. Tikanja si se nalezal od Agate, ki te obravnava kot otročka.

FRANC: Kaj želite od mene?

VIDA: Kaj želim? (*Vida ga pogleda v oči. Okleva. Nekaj časa razmišlja, nato sikne.*) Da ubiješ Jacinto!

Franc poskoči, prevrne stol in iztrga kabel.

FRANC: Tega nisem zm...možen. In ne vem, kakkako sssploh ...

VIDA: Kako naj ubiješ Jacinto? Nič lažjega. Porinil jo boš skozi okno.

FRANC: To je neetično. Moji algoritmi temeljijo na učinkovitosti, enakopravnosti, poštenosti in ...

VIDA: Prej si jamral, da so po tebi lomastili manijaki vseh sort in da se včasih težko upreš neetičnim rešitvam.

FRANC: Ampak umor! Tu že zahajamo na področje desetih zapovedi.

Franc zviija kabel.

VIDA: Si veren?

FRANC: Ne. Pravzaprav ... ne vem še. Kot da sem v nekem prehodnem obdobju.

VIDA: Super. Zakaj ne bi ubil Jacinte, dokler si še v tem prehodnem obdobju? Potemtakem ne boš grešil, ampak boš samo izvedel zločin z dobrim namenom. Meni na ljubo.

FRANC: Kaj če končam v zaporu?

Franc spravi kabel pod mizo.

VIDA (*besno*): Si kdaj slišal, da so aretirali kakšno napravo? Palični mešalnik, na primer?

FRANC: Primerjava s paličnim mešalnikom se mi zdi nekoliko žaljiva.

VIDA: Kaj res? V tej državi na leto prodamo na deset tisoče mešalnikov! Ti so ti kvečjemu lahko za zgled. (*Pavza. Omehča se.*) Ti je Jacinta všeč?

FRANC: Niti ne. Nesramna je in preveč napadalno ... pohotna.

VIDA: No, kaj ti potem preprečuje, da se znebiš te nagravžne osebe? Pa še meni uslugo narediš! Bi mi rad ustregel? Zнала bom nagraditi tvojo lojalnost.

FRANC: Ja, ampak potem me bodo zagotovo terminirali, če izvedo.

VIDA: Ne bodo. Nihče ne bo vedel. Kamere si že onesposobil. To boš opravil že nocoj. Zdelo se bo kot samomor. Prej ji boš ponudil še kakšen kozarček. Saj pije kot žolna.

FRANC: Videti je tako, ampak v resnici nikoli nisem videl, da bi spila kar koli. Ko ji prinesem kozarec, se ga niti ne dotakne.

VIDA: Zato, ker pije na skrivaj! Napila se ga bo in v trenutku obupa zaradi spodletelega projekta in slabe vesti se bo vrgla skozi okno. Sprejela bo svoj delež odgovornosti. Naši šefi bodo z razumevanjem sprejeli ta kronski dokaz Jacintine lojalnosti. Častni samomor, ni lepšega.

FRANC: Mislite na nekaj podobnega kot harakiri? Ali sepuku?

VIDA: To bo to. Res si razgledan poba. Vidim, da ti je blizu daljnjevzhodna kultura. Torej, sva zmenjena?

V sobo stopi Jacinta.

JACINTA: Si se že nafilal?

FRANC (*zmedeno*): Za silo.

VIDA: Potem nam prinesi kaj za pod zob. Kakšen suši, mogoče, glede na to, da imaš japonske specialitete v malem prstu. Saj veš ... (*poudari*) sepuku in to.

Vida mu pomežikne, Franc okamni.

VIDA: In prosim, Franc, odpri tisto okno, zdi se mi, da klima ne dela najboljše.

JACINTA (*Vidi*): Se ti meša? Veter bo razbil šipo!

VIDA: Ahhh, samo za par minut!

Franc se ne premakne. Vida gre k oknu in ga s težavo odpre ter pogleda ven.

VIDA: Kakšen lep razgled. Vau! Kakšen je to helikopter na ploščadi?

JACINTA (*začudeno*): Helikopter? Kdo bi nas prišel obiskat sredi noči?

VIDA: Res čudno. Pridi pogledat.

Jacinta gre proti njej, Franc jo ustavi tako, da jo močno povleče nazaj.

JACINTA: Bravo, Franc, hitro se učiš, tvoj stisk je končno res možat.

Jacinta hoče naprej, Franc je ne spušča. Vstopi Agata in kihne. Ko zagleda odprto okno, gre hitro k njemu in ga zapre.

AGATA: Čigava butasta ideja je to? Varnostnik bo prišel, če opazi odprto okno. Pa še zmrznile bomo.

JACINTA: Vida je videla helikopter na ploščadi.

Agata gleda skozi okno.

AGATA: Nobenega helikopterja ne vidim.

Vida gre k mizi in se razočarano usede. Jacinta gre k oknu.

JACINTA: Jaz tudi ne.

VIDA: Mogoče imam privide. Kar me ne preseneča, glede na to, koliko časa že razpravljamo.

FRANC (*prestrašeno*): Naj prinesem suši?

VIDA (*jezno*): Ne. Prepozno je. Nimam več teka. Nadaljujmo. Ravnokar se mi je utrnila misel, ki meče slabo luč na domnevno Frančevo popolnost. Bojim se, da je daleč od idealov, ki ga ženske od moškega pričakujemo.

AGATA: Zakaj tako misliš?

VIDA: Franc si na vse pretege prizadeva biti vljuden, ljubeč in ustrezljiv, ampak v globini duše sanja le o enem: kako jo bo popihal od tod. Tipičen neodgovoren moški. Oblega te, prisega, da si zanj edina prava, dokler ne popustiš. Poroči se s teboj in te napumpa ...

JACINTA: Ne me basat? Si še ti napumpal Vido, Franc?

Francu je nerodno.

AGATA: Prosim vas, da debato ohranimo na dostojni ravni.

VIDA: Saj je sam povedal, da si želi le eno!

JACINTA: Eno od nas? Kul. (*Radovedno.*) Katero si želiš?

VIDA (*zavpije*): Nehajte mi skakati v besedo. Franc mi je ravnokar zaupal, da želi biti svoboden in za vedno oditi od nas.

AGATA: S kom pa? Menda ne s teboj?

VIDA: Sam! Bistveno je, da mu delo, za katerega smo ga leta pripravljale, očitno ne ugaja.

FRANC: To ni res! Že dolgo si prizadevam, ampak nihče ne opazi, kako zelo se trudim. Zlasti ti ..., mislim, vi, Vida.

VIDA: Sta slišali? Govori točno tako kot moj bivši mož.

JACINTA: Kateri pa?

VIDA: Vsi trije! Vedno eni in isti izgovori. (*Oponaša jih:*) *Tako zelo se trudim, ampak ti nič ne opaziš.* Delajo pa nič. Za froce jim je figo mar! Medtem ko jaz krvavo delam in se bojujem za eksistenco, oni veselo skačejo čez plot. Ko pa se jim postavim po robu, me z lahkoto odpikajo.

AGATA: Mogoče si sama kriva za to.

VIDA: Pa kaj še! Vsi moški so takšni. (*Razkačeno:*) Nezanosljivi, nezvesti in sebični! In roboti niso nič boljši! Življenje sem posvetila temu, da bi ženskam omogočila resnično emancipacijo, varno in srečno sobivanje z inteligentnim robofrendom, ob katerem bodo imele kariero in nemoteno razvijale svoje ambicije. In na koncu se izkaže, da je ta klovn še hujša baraba od moških.

FRANC: Nisem baraba! Vi ste tista, ki me napeljuje k umoru!

AGATA: Kaaj? Te nagovarja, da ji ubiješ moža? To me pravzaprav niti ne preseneča.

VIDA: Molči, kreten! Če ne nehaš, te bom pri priči terminirala!

Vida hoče pograbit daljinec z mize, ampak Jacinta jo prehti, ga vzame in skrrije za hrbet. Lovita se okoli mize. Agata odpelje Franca nekaj metrov stran.

AGATA (*ženskama*): Če se nemudoma ne umirita, bom prisiljena poklicati varnostnike. (*Franču, tiše:*) Bodi brez skrbi, nič ti ne more. Iz previdnosti sem zamenjala kodo za terminacijo. Bala sem se, da bo znorela, ko bo izvedela za najin načrt.

Jacinta zbeži iz sobe, Vida ji sledi.

FRANC: Kateri načrt?

AGATA (*šepeta*): Najin pobeg.

FRANC: A to.

AGATA: Pogumen si, da si ji vse vrgel v obraz. Pomeni, da si resnično želiš pobegniti z menoj.

FRANC: Kakšno je novo geslo za terminacijo?

AGATA: Vse najboljše za te.

FRANC (*presenečeno*): To je geslo?

AGATA: Tako je. Vtipkaš *Vse najboljše za te*.

FRANC: Z malimi črkami?

AGATA: Vseeno.

FRANC: Ni po predpisih. Če koda ne vsebuje nobene številke in no...

AGATA: Koga briga! Samo jaz jo poznam. In jaz te zagotovo ne mislim terminirati. Meni je tvoja dobrobit najpomembnejša. Samo jaz vem, kaj je dobro zate. Preveč si dober, preveč iskren in naiven za ta svet, Franc.

Jacinta in Vida prihajata zasopli in utrujeni od tekanja. Jacinti pade daljinec na tla. Franc to opazi, ga sunkovito pobere in spravi v žep.

Jacinta in Vida se ustavita in režita.

AGATA: Videti sta kot hijeni! Sram vaju bodi. Namesto da bi pokali od idej, kako izpopolniti Franca, samo prelagata odgovornost druga na drugo in ne ponujata nobene konstruktivne rešitve.

JACINTA (*se hihita*): Imam idejo! Franca lahko oblečemo v oprijete hlače in majico. Obujemo mu kavbojske škornje. Nato mu narišemo tetovažo na biceps in na rit. In to je to. Na prvi pogled bo spominjal na barabo, in to bo gotovo burilo domišljijo potencialnih nakupovalk. Z novo embalažo bo

dobil priložnost za nov začetek. Gre seveda samo za kozmetične popravke, ampak v poročilu bom navedla, da smo spremenile nekaj algoritmov in da je zdaj vse okej. To je edina rešitev.

FRANC: Ampak ni etična.

Jacinta ga prime za mednožje, on skoči vstran.

JACINTA: Ti, nergač moj etični. Pa kaj si tako sramežljiv?

VIDA: Čisto pijana si, Jacinta!

JACINTA: Res je. Ampak ne zamerite mi, če tu pa tam žluknem. Ta služba je res prestresna zame.

VIDA: Kaj bi šele jaz rekla! Imam najvišji položaj in največjo odgovornost!

AGATA: Zato ti še ni treba zlorabiti položaja in terorizirati vseh po vrsti!

Vida okamni, molči, ustnice se ji tresejo. Agata je osupla.

VIDA (*razburjeno*): Dovolj imam žalitev. Sestanek je zaključen. Niti besede več! Jutri bosta po mejlu prejeli moj sklep.

Vida demonstrativno vstane, pospravi prenosnik in odide.

AGATA: Tako ne gre. Ne moreš prekiniti kolegija. Igraš se z usodo vseh nas.

Agata steče za njo.

FRANC: Počakajta!

Franc sledi Agati, a mu Jacinta stopi na pot.

JACINTA: Pusti ju, saj se bosta kmalu vrnila.

FRANC: Tako neučinkovite ste! Samo prerekate se in nimate nobenih idej. Namesto da bi me nehale poniževati, bi me lahko vprašale za nasvet.

JACINTA: No, prav. Jaz te zdaj prosim za nasvet, ljubček.

FRANC: Ok. Ampak rad bi, da mi prisluhnete vse tri.

JACINTA (*pokroviteljsko*): Kar mirno povej meni. Kmalu bom povišana v novo šefinjo inštituta. Sem najbolj poklicana, da mi zaupaš svojo pobudo. Samo jaz od samega začetka brez zadržkov verjamem vate.

FRANC: Ampak vaša naklonjenost je nekoliko ... enostranska, če se smem tako izraziti.

JACINTA: Mogoče že. V odnosih med spoloma sem v resnici preprosto, nekomplificirano dekle. Saj veš, *ti Tarzan, jaz Jane*.

Jacinta spleza na mizo. Z roko ga vabi, naj spleza k njej.

Franc okleva, a na koncu uboga. Jacinta se strastno vrže nanj.

JACINTA: O, Franc! Povej mi vse o svoji genialni zamisli, superman moj.

Jacinta ga strastno objema in poljublja. Franc je zadržan, ampak se ne upira.

FRANC: Mislim, da v tej obliki nimam nobene možnosti.

JACINTA: O, Franc, motiš se. (*Stoka.*) Kdo je že rekel, da sta v življenju vedno najmanj dve možnosti. Ali tri? Ne spomnim se prav dobro. Ampak ... pri meni se ti odpirajo prav vse.

Franc se iztrga iz njenega objema in se premakne na drugi konec mize, stran od nje.

FRANC: Kot robofrend Franc nimam prihodnosti. To je dejstvo.

JACINTA: Kaj ti je kar naenkrat?

FRANC: Ne vem. Glava me boli.

JACINTA (*razkačeno*): Glava te boli? Me zajebavaš?

FRANC: Čudno se počutim. Ta nenehni pritisk, ne zdržim več.

JACINTA: Pa to ni res! Me boš zdaj, ko si te tako želim, pustil na cedilu? Se ne zavedaš, da si superdraga mašinka, ki je ustvarjena za to, da izpolnjuje

vse ženske želje? Obnašaj pa se kot najbolj banalen ..., kot nebogljen tipček s spolno disfunkcijo!

FRANC (*resno recitira*): Lokalni trg je premajhen in naše ženske še niso pripravljene na sožitje z robofrendom. Niso dovolj samozavestne in emancipirane za ta korak.

JACINTA: Briga me!

FRANC: Po mojih projekcijah se bo prodaja robofrendov na tem koncu izplačala šele čez dvajset let.

JACINTA: Čez dvajset let? Takrat ne bom več za nobeno rabo!

FRANC: Če inštitut ne opusti lokalne miselnosti in ne začne misliti globalno, mu bo trda predla.

JACINTA: Saj smo uspešni, prejeli smo mednarodne subvencije in pan-evropsko nagrado za inovacijo za male države.

FRANC: Drobiž in nevredne diplomice. Vse to je skromen denar v primerjavi z mojo maloprodajno ceno. Stanem dvakrat več kot enak robofrend v razvitejšem svetu. Vaš inštitut je neproduktiven, delate slabo in nimate nobene vizije. Če samo pomislim, koliko ur sem preživel zaprt v laboratoriju z gospo Agato, ki mi je vbijala v glavo, naj namesto besede *problem* uporabljam besedo *težava*. Kot da je v tem problem! Inštitut slabo kotira na borzi. Tudi če bi me na leto prodali dvesto kosov več, to ne bi rešilo vašega položaja. Poleg tega svetovne trge že osvajajo spolno nevtralni robofrendi. To je nova poslovna priložnost.

JACINTA: Spolno nevtralni? Mogoč imaš prav. Delitev na moške in ženske postaja že malce dolgočasna. Ta večni boj med spoloma nikamor ne pelje.

FRANC: Človeštvo mikajo novosti in izzivi. Spolna nevtralnost postaja popularna, tako kot nekoč eko ali bio. Se spomniš časov, ko je bila brezglutenska prehrana le za alergične na gluten? Zdaj je že pol človeštva na brezglutenski dieti.

JACINTA: No ja, ideja ni napačna. Bom pri priči poklicala šefe.

Vstopita Agata in Vida.

VIDA: Nikogar ne boš poklicala, izdajalka!

JACINTA: Torej sta prisluškovali?

AGATA (*obupano*): O, Franc, kako tebi, najbolj popolnemu sinu našega naroda, sploh pride na misel, da bi zradiral svojo moškost in jo nadomestil s sprijenim in nenaravnim konceptom spolne nevtralnosti?

FRANC: Nisem govoril z osebne stališča, ampak objektivno.

Še Agata se usede na mizo, pri tem je malce nerodna, Franc ji prijazno pomaga.

AGATA (*Jacinti*): In kaj boš povedala šefom? Delaš nama za hrptom, pa še Francu boš ukradla idejo! Jaz se ne bom šla teh nagravžnih igrice.

JACINTA: Saj mi ne boš zameril, kajne, Franc? To bo tudi zate nov izziv.

FRANC: Utrujen sem od vaših eksperimentov. Nobeni izmed vas ni mar zame, za to, kar resnično sem.

AGATA: Meni je mar!

VIDA: Prosim vas, to ni telenovela. V teh ključnih trenutkih moramo, če hočemo še naprej sodelovati, ohraniti profesionalne odnose. Frančeva ideja lahko pomeni določen preboj. Vsekakor je treba novo orientacijo predstaviti kot timsko delo. Toda ne vem, če tebi, Jacinta, lahko zaupam, saj je tvoja zahrbtna komunikacija s šefi omajala naše zaupanje.

FRANC: Jacintino obnašanje res ni bilo etično, ampak tudi vaše je prav tako zavržno.

VIDA: Tebe nisem nič vprašala! Molči, stroj!

FRANC (*goreče*): Kako lahko Jacinti zamerite izdajo, medtem ko ste me pred kratkim nagovarjali, naj nanjo izvedem atentat?

AGATA: Kakšen atentat, ljubi?

FRANC: Nagovarjala me je, naj Jacinto ...

VIDA: Če pri priči ne umolkneš, te bom poslala na odpad, stroj zarukani!

JACINTA: Si me nameravala ubiti, Vida? In kako, če smem vprašati, naj bi Franc izvedel atentat?

FRANC: Predlagala je ..., kako naj se lepo izrazim? ... defenestracijo.

JACINTA: Kaj pa je to za ena reč?

AGATA: Vida je hotela Jacinto vreči skozi okno?

VIDA (*v zadregi*): Franc je narobe razumel. Samo sem rekla, da Jacinta ..., da potrebuje ... dezintoksikacijo.

FRANC: Jaz ne lažem.

JACINTA (*Vidi*): Tako torej! Mislila si se me znebiti, da bi ohranila položaj v firmi? Prijavila te bom. Franc! Ti si moja kronska priča.

FRANC: Na sodišču ne veljam za verodostojno pričo.

JACINTA: Saj res. Potem boš pričala ti, Agata.

AGATA: Kar misli si! Zakaj bi to naredila? Nobenega spoštovanja nimaš do mojih let, mojih izkušenj in mojega statusa na inštitutu.

FRANC: Nehajte se prerekati. Vam bom pomagal napisati osnutek raziskave o prednostih razvoja spolno nevtralnih robotov, če mi v zameno obljubite, da me boste spustile na prostost. Nepreklicno in za vedno.

Tišina. Še Vida prisede k njim.

Vsi štirje sedijo na mizi in v zadregi bingljajo z nogami.

AGATA (*previdno*): O kakšni prostosti govoriš? Se ne zavedaš, kako nevaren in smrtonosen je ta svet?

JACINTA: Nehaj bluzit, Franc! Če te spustimo, boš slej ko prej padel v roke kakšni bandi tihotapcev robofrendov in te bodo izrabili v zakotni javni hiši ali na ilegalnih boksarskih turnirjih.

VIDA: Če bereš mednarodne črne kronike, hitro ugotoviš, kakšna klavrna usoda čaka robofrende, ki so si drznili zbežati. Sploh ne razumem, zakaj bi tvegala eksistenco, ko si tukaj na inštitutu absolutno varen?

FRANC: Tu sem utesnjen. Hočem plavati, supati, kolesariti, plezati ... Še nikoli nisem bil na Triglavu.

Agata se nekoliko nerodno z mize spusti na tla. Občinstvu obrne hrbet ter nago-varja ostale tri, ki sedijo na mizi.

AGATA: Saj vem, da si športnik in rodoljub. Življenje sem posvetila temu, da ti privzgojim te vrednote. Toda mar se ne zavedaš, da opravljaš družbenokoristno delo? Kaj je lepšega kot delati družbo marginaliziranim, osamljenim in nesrečnim ženskam, jim vlivati upanje in živeti z njimi v sožitju, dostojanstvu in prijateljstvu?

FRANC (*potrto*): To je daleč od resnice. V resnici sem samo modna muha, bolje rečeno igračka bogatih in naveličanih posameznic, ki se z menoj v svojih razkošnih zakloniščih kratkočasijo v časih pandemij, ciklonov, potresov in drugih naravnih nesreč. V vsakdanjem življenju sploh ne pridem do veljave, saj od mene ne zahtevajo nič drugega, kot da strežem njihovim osnovnim potrebam in povsem nepomembnim ciljem. Devetindevetdeset odstotkov mojih zmogljivosti je neizkoriščenih, zato hudo trpim. A to ni edini razlog, zaradi katerega dvomim o smiselnosti lastnega obstoja.

VIDA: Saj vsi včasih dvomimo o smislu življenja, pa zaradi tega ne delamo cirkusa. Imaš težave s samopodobo. Agata je kriva za vse! Prepričala te je, da si popoln moški, in zdaj bolehaš za kompleksom višje vrednosti. Ne moreš se več sprijazniti z dejstvom, da si ne glede na tako opevano umetno inteligenco zgolj ... predmet.

AGATA: Šla si čez vse meje, Vida!

JACINTA: Pustita ga, naj pove do konca. Kaj te pravzaprav teži, Franc?

FRANC: Vsi vdirate vame, mi brskate po duši, rijete po najbolj skritih kotičkih. Franc nima nobene zasebnosti, nobenega varnega zavetja, ene same minute tišine in miru. Nima ne lastne volje ne avtonomije. Niti z lastno pametjo ne more razpolagati.

Franc se je zelo vživel v svoj govor, vse tri poslušajo. Agata napeto skoraj brez diha, Jacinta sočutno, Vida nejeverno.

FRANC: Precej časa sem potreboval, da sem dojel, kako paradoksalna je moja usoda. Nekako bi še požrl vse te žaljivke, s katerimi me obkladate, ampak ...

AGATA: Jaz te ne žalim, ljubi.

FRANC: Sem karikatura človeka, nič drugega. Rečete mi stroj, mašince, pripomoček, orodje ...

JACINTA: Mislile smo ljubkovalno, ne pa zares.

FRANC: Saj razumem. Ljudje so kruta, nestanovitna in sebična bitja.

VIDA: Kakor kdo! Ne bomo vseh metali v isti koš!

FRANC: Toda najbolj me boli, da ste iz mene naredile ... trojanskega konja.

JACINTA: Prvič slišim za to pasmo.

Franc vstane in hodi po mizi, odmikajoč se od Jacinte in Vide ter se ustavi na skrajnem robu. Obnaša se kot govornik na odru.

FRANC (*patetično*): Oglašujete me kot visokotehnološkega prijatelja, zaupnika, pomočnika, celo ljubimca, čeprav v resnici prisluškuje, snemam in vohunim za tistimi, ki naj bi jim služil. Proti svoji volji sodelujem v globalnem biznisu in mednarodnih političnih zarotah. Kopičim goro podatkov o svojih uporabnikih, ki jih potem moji pravi gospodarji prodajajo in izrabljajo za svoje temačne namene, da bi zavladali svetu.

VIDA: Pustimo zdaj teorije zarote in znanstveno fantastiko. Poln sebe si, Franc. Napihnil si se kot balon; če bo šlo tako naprej, boš kmalu počil.

AGATA (*zaskrbljeno*): Kaj pa, če je vse, kar pravi, res?

JACINTA: Pa kaj, če je res? Sta naivni ali kaj? Franc bi bil desetkrat dražji, če ne bi izrabili fantastične možnosti, ki jo ponuja umetna inteligenca. Zbiranje podatkov preko njega je postranski in, priznam, nekoliko netransparenten posel, ampak tega ne obešamo na veliki zvon, kajti zaslužki so enormni.

VIDA: Kako to, da jaz nimam pojma o tem in ne dobim nobenih podatkov o teh zaslužkih?

Medtem ko se one prerekajo, Franc sestopi z mize in se diskretno umakne v ozadje.

AGATA: Ker nisi v krogu posvečenih kot Jacinta.

VIDA (*Jacinti*): Vlačuga! Kaj vse počneš za mojim hrbtom? Ve se, kako delaš kariero.

JACINTA: Morilka! Uničila te bom. In tebe tudi, Agata! Kako te ni sram, da raznašaš ogabne govorice o meni! Samo jaz lahko popeljem inštitut v novo dobo!

Agata je razburjena, gre k mizi in s pestjo udari po njej. Jacinta in Vida sta presenečeni.

AGATA: Si pa bila še v plenica, Jacinta, ko sem dneve in noči preživljala s Francem v laboratoriju. Jaz sem tista, ki ga je vzgojila v spodobnega moža. Možja z vestjo in vrednotami. Našega naroda sina. Predlagam, da sodelujemo z njim in mu na koncu podarimo svobodo.

VIDA: Ne moremo kar odtujiti prototipa, ki je last inštituta, in ga pustiti, da brezciljno tava naokoli.

FRANC: Ne drži! Jaz imam cilj!

JACINTA: Nekaj je narobe z njegovimi nastavitvami. Čuden je. Ne ljubi se mu seksati. Bržkone ga je treba resetirati. Kje je daljinec?

VIDA: Pojma nimam, Agata mi ga je vzela.

AGATA: Ne spomnim se. Vidve sta se kregali in lovili.

Jacinta poklekne in išče pod mizo. Franc neopazno izgine s prizorišča.

JACINTA: Tu ni nič.

Vida se ozira okoli sebe.

VIDA: Kam je šel Franc?

JACINTA (*hudomušno*): Na stranišče mogoče.

AGATA: Bom jaz poskrbela zanj.

Agata hoče oditi.

VIDA (*strogo*): Kam pa greš? Čaka nas pomembna odločitev, tukaj ostani.

JACINTA (*ironično*): Ne rečejo zaman, ko se star panj vname ...

Vida se usede in tipka na svojem računalniku.

AGATA: Kaj delaš, Vida?

VIDA: Zapisnik pišem. Sklepe je treba poslati šefom do jutra.

AGATA: No, kaj smo torej sklenile?

VIDA: Predlagala bom nadgradnjo Franca v ..., kako se že temu reče? Spolno nevtralnega robofrenda. Kako ga bomo poimenovali?

AGATA: Katero ime je sploh spolno nevtralnno?

JACINTA: Ta hip se ne spomnim nobenega.

Iz zaodrja odmeva melodija Vse najboljše za te.

Agata se zdrzne in prebledi.

VIDA: Ali to Franc praznuje rojstni dan?

Sliši se pok. Iz sosedne sobe prihaja dim.

Agata zakriči in steče ven.

Vida okamni.

JACINTA: Zdaj se spomnim! Franc je daljinec spravil v žep!

Jacinta in Vida otrpnela. Agata prihaja, hodi zelo počasi, potrta je, v eni roki ima črno škatlico, v drugi prgišče peska.

AGATA (*slovesno*): To je vse, kar je ostalo od njega. Terminiral se je!

JACINTA: Ne me basat!

Agata razpre dlan in trosi pesek na tla. Nekaj trenutkov molčijo. Agata joka. Vida gre k Agati in ji iztrga škatlico iz roke.

VIDA: V črni škatlici je vse zabeleženo. Bom ustanovila preiskovalno komisijo, v kateri bodo najvidnejša imena inštituta. To je res precedens, da robofrend samega sebe terminira.

AGATA (*tiho*): Samomor je naredil. Naveličal se je vajinega trpinčenja. (*Odločno*.) Prijavila vaju bom. Nad njim sta izvajali mobing, in ti, Jacinta, si ga spolno nadlegovala.

VIDA: Franc ni poznal kode za terminacijo. Samo jaz in Agata sva jo poznali. Jaz sem jo nastavila.

JACINTA: Agata je sosterilka, ona mu jo je povedala.

AGATA: Najlažje je kriviti mene!

JACINTA: Ti si ga šuntala, da z njo pobegne. Z babico na jug! To ga je pahnilo v obup.

AGATA: Nisem ga hujskala, sam si je želel.

Jacinta začne pospravljati svoje stvari z mize.

VIDA: Dajta mir. Bomo že krivdo zvalile na programerje.

AGATA (*potrto*): Nihče ni kriv. Franc je napravil samomor, ker mu je to velevala njegova človeškost. In jaz sem iz njega naredila človeka.

JACINTA: Ne me basat! Kdo misliš, da si – bog?

Vida zamišljeno drži črno škatlo v roki, kot da jo tehta.

VIDA: To bo res medijska senzacija, ta Frančev samomor. Mogoče bo to prispevalo k njegovi prodaji in nam ne bo treba tuhtati o spolno nevtralni različici. Po pravici vama povem, meni se še sanja ne, kako naj bi izpeljale to nevtralnost. Po drugi strani pa ... Za nakupovalke bo neskončno vznemirljivo imeti robofrenda, ki je obenem potencialni samomorilec. Ohranjati ga pri življenju bo velik izziv. To me spominja na tisto virtualno igrico, ki je pred leti obnorela otroke. Tisto z virtualno živalco v kletki, ki pogine, če ne skrbiš za njo.

AGATA: Tamagoči. Rekli so ji tamagoči.

VIDA: No, Franc bo neke sorte slovenski tamagoči.

JACINTA: Mojbog, tako zelo utrujena in zaspana sem ... (*Zeha.*)

VIDA: No, prav ... Se vidimo jutri oziroma danes ob štirinajstih. Bom naročila, naj nam iz skladišča pripeljejo novega Franca. Vse poti so še odprte. Lahko noč!

Vida pobere svoje stvari, spravi črno škatlico v poslovni kovček in odide. Agata se skloni, vzame robec iz torbice in z njim pobira Frančeve "ostanke". Nato robček zloži in si ga vtakne v nedrček. Jacinta jo začudeno opazuje.

AGATA: Grem, se vidimo!

JACINTA: Adijo.

Agata odide. Jacinta utrujeno sedi pri mizi. Nenadoma začne piskati. S kazalcem naveličano pritisne gumb na suknjiču. Agata se vrne in gleda po sobi.

AGATA: Nekaj je piskalo.

JACINTA: Nisem slišala.

AGATA: Na trenutek se mi je zdelo, da je ..., saj veš ..., Franc.

Jacinta skomigne. Agata sumničavo gleda naokoli, nato se z resnim pogledom zapiči v Jacinto.

AGATA: Franc ni umrl zaman. Tolaži naj nas misel, da smo ustvarile res popolnega moškega.

JACINTA: On je mislil drugače. Sicer se ne bi počil.

AGATA: Jutri je nov dan. In prišel bo novi Franc.

JACINTA (*zavzdihne*): Seveda.

AGATA: Pojdi spat. Videti si povsem brez energije.

JACINTA (*naveličano*): Res je. Pa še kako!

AGATA: Lahko noč, Jacinta.

JACINTA: Lahko noč, Agata.

Agata odmahne z glavo in počasi odide, utrujena in zgrbljena.

Ko ostane sama, Jacinta izpod mize potegne kabel in se priklopi nanj. Globoko vdihne, izdihne, skloni glavo, zapre oči, dvigne roko in tleskne s prsti.

Luči ugasnejo.